

**แบบการเสนอผลงาน  
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)**

**ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง**

ชื่อผู้ขอประเมิน .....นายอดิศร สุวรรณศรี.....

ตำแหน่งปัจจุบัน .....นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน.....ช่วยปฏิบัติราชการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ทำหน้าที่ หัวหน้าสวนรุกขชาติห้วยโรง อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ โดยมีภาระกิจหน้าที่ในการวางแผนเพื่อการบริหารจัดการด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่สวนรุกขชาติห้วยโรง อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำ และพื้นที่บริเวณน้ำตกห้วยโรงซึ่งเป็นพื้นที่สวนรุกขชาติตามประกาศจัดตั้งของกรมป่าไม้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้นมา เป็นพื้นที่เพื่อการศึกษาวิจัยทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ต้นน้ำ รวมทั้งการกำหนดให้เป็นพื้นที่พิเศษ ให้มีการศึกษาวิจัยพรรณไม้มีค่า หายาก และเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ซึ่งพื้นที่แห่งนี้ยังกำหนดให้เป็นพื้นที่นาร่อง ในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของกรมอุทยานฯ และทางจังหวัดแพร่จึงได้มีการดำเนินการเตรียมความพร้อม รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ ที่จะมีขึ้นในอนาคต

กำหนดมาตรการและแนวทางในการจัดระเบียบชุมชนในพื้นที่สวนรุกขชาติห้วยโรง การพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนในท้องถิ่น โดยการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนมาตรการเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ บนพื้นฐานของการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนสืบไป...

**ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง**

ตำแหน่ง.....นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ.....ตำแหน่งเลขที่.....๔๔๒๙.....  
สังกัด .....ส่วนฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์.....สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๔ (ตาก).....

**หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง**

๑. กำหนดแผนปฏิบัติการ จัดทำแผนด้านการฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ งานฟื้นฟูป่าที่เสื่อมสภาพ และการประสานงานระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง และหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ส่วนภูมิภาค

๒. ควบคุม และติดตามผลการดำเนินงาน พร้อมให้คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาคสนามในพื้นที่รับผิดชอบ

๓. อำนวยความสะดวก และให้การสนับสนุนหน่วยงานในสังกัด เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

**ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน**

๑. เรื่อง ..การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้ามาพัฒนาคุณภาพชีวิต ของโครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ กรณีศึกษา ; ชุมชนบ้านห้วยขวาก ตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน...

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ.....๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ .....

### ๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑) ความรู้ทางวิชาการ ด้านการเกษตร ด้านนิเวศวิทยาป่าไม้ และด้านชีววิทยาป่าไม้

๓.๒) การบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพของประชาชนตามแนวพระราชดำริ

๓.๓) ความรู้ทางด้านการตลาด ชีวเคมี และสารเคมีทางการเกษตร ที่มีผลต่อการเพิ่มปริมาณของผลผลิตทางการเกษตร

๓.๔) การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านกระบวนการผลิตกาแฟละลาที่มีคุณภาพของชุมชน

๓.๕) เพื่อสนองงานตามแนวพระราชดำรินในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าฯ และการน้อมนำเอาหลักการดำเนินงานตามแนวทาง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และหลักการทรงงาน ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

๓.๖) หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม และการทำงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาทำงานร่วมกันในพื้นที่

๓.๗) การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน และการศึกษาองค์ความรู้ของชุมชน ซึ่งการศึกษาบริบทต่างๆ ของชุมชนนี้ต้องมีความเข้าใจทางด้านภูมิสังคมของชุมชนในท้องถิ่นด้วย

### ๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

การเข้ามาพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านห้วยขวาง ตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยโครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำรินี้ ได้มีการพัฒนาโดยใช้ “กาแฟ ” ซึ่งถือเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนแห่งนี้ ในระยะแรกของการปลูกกาแฟนั้น เกษตรกรไม่สามารถขายผลผลิตได้ เพราะเมล็ดกาแฟมีคุณภาพต่ำ อีกทั้งความรู้ด้านการผลิตกาแฟในขณะนั้นมีอยู่อย่างจำกัด ต่อมาเมื่อได้มีการจัดตั้งโครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำรินบ้านห้วยขวางขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งได้เข้ามาให้การสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต และให้ความรู้ในการปลูกและการดูแลรักษา รวมถึงการส่งเสริมในด้านการตลาด ทำให้กาแฟที่ผลิตได้มีคุณภาพดีขึ้น แต่การผลิตกาแฟให้ได้คุณภาพที่ดี ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการผลิต ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะเรื่องของการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตกาแฟละลาของชุมชน ที่ต้องมีการปรับปรุงในระบบการผลิต เพื่อให้ได้กาแฟละลาที่มีคุณภาพได้อย่างสม่ำเสมอ

งานศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและความเป็นมาของงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยขวาง โดยการออกแบบกระบวนการศึกษา และเก็บข้อมูลพื้นฐานต่างๆ จากการศึกษาประชากรบ้านห้วยขวางทั้งหมด ๗๓ ครัวเรือน จำนวน ๒๗๘ คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เวทีสนทนากลุ่มย่อย การสังเกต การวิเคราะห์พื้นที่ และอาศัยแนวคิดด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง และมุ่งเน้นการศึกษาไปที่การเข้ามาพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยโครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำรินบ้านห้วยขวาง ซึ่งได้ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๗๓ ครัวเรือน ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต จากโครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำรินบ้านห้วยขวาง พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ที่ได้รับการสนับสนุนให้ปลูกกาแฟ และพืชเศรษฐกิจอื่นๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตทางการเกษตร และทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ชุมชนปลูกกาแฟจนกลายเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของชุมชน



#### ๔.๑) ขั้นตอนการดำเนินงาน

การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยการส่งเสริม และสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ ให้กับชุมชนบ้านห้วยขวาง ตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

๑. ศึกษา และเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้แก่ การลงพื้นที่เพื่อสำรวจ และเก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลด้านการเชิงพื้นที่ ด้านนิเวศวิทยา ด้านภูมิสังคม ด้านการเกษตร ด้านชีววิทยาป่าไม้ ด้านปฐพีวิทยา และธรณีวิทยาที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๒. ข้อมูลทางด้านทุติยภูมิ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานด้านพึงพอใจ ทฤษฎี หรือแนวคิดต่างๆ รวมถึงข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษา โดยหาข้อมูลจากจากเอกสาร วารสาร สื่อต่างๆ อินเทอร์เน็ต และข้อมูลบางส่วนจากเกษตรอำเภอ งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. สถานที่ดำเนินการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาในพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยขวาง ตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

๔. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งได้กำหนดไว้จำนวน ๗๓ ครัวเรือน

๕. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการดำเนินงานเพื่อสำรวจ และการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ดังนี้

##### ๕.๑ แบบสำรวจ (Survey Form)

การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ นั้น ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจ และเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเน้นการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ๆ เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ตามรายละเอียดดังนี้

##### ๕.๑.๑ ด้านนิเวศวิทยา (Ecological)

##### ๕.๑.๒ ด้านภูมิศาสตร์ทางกายภาพ (Physical Geography Setting)

การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงพื้นที่ จะทำให้ผู้วิจัยมองเห็นโครงสร้างต่างๆ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่วิจัยได้ชัดเจนมากขึ้น พร้อมทั้งใช้ข้อมูลพื้นฐานนี้ในการวางแผนงานวิจัยของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

##### ๕.๑.๓ ด้านการตลาด (Marketing)

๕.๒ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews Form) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้อย่างแน่นอน เพื่อกำหนดไว้ให้นักวิจัยใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ในเชิงลึก (Incept Interview) ผู้ให้สัมภาษณ์จะได้รับคำถามที่มีความยากง่ายในการตอบเหมือนกัน หรือตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้สัมภาษณ์ประชากรกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากขึ้น

๕.๓ การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยจำเป็นจะต้องมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า(triangulation) ซึ่งมีวิธีการต่างๆ ดังนี้

๕.๓.๑ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านข้อมูล(data triangulation) ทั้งข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจ และเก็บข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในเชิงพื้นที่ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการค้นคว้าเอกสาร หรือรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๓.๒ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านผู้วิจัย(investigator triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ ว่ามีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ จัดบันทึกข้อมูลที่มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

๕.๓.๓ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล(methodological triangulation) ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกัน เช่น จากเอกสาร ตำรา วารสาร ทางวิชาการ การสัมภาษณ์ การสนทนา ซึ่งวิธีการทั้งหมดมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แสดงว่า ข้อมูลมีความถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือ

๖. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ โดยวิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย(Analytic Induction) เป็นรูปแบบของการสร้างข้อสรุป จากข้อมูลที่เป็นรูปธรรม หรือจากปรากฏการณ์ที่มองเห็นได้ เช่น การมีรายได้เพิ่มขึ้นของเกษตรกร ซึ่งจะสอดคล้องกับปริมาณผลผลิต ที่เพิ่มขึ้นด้วย และเป็นผลมาจากการพัฒนาคุณภาพผลผลิตที่ดีขึ้น เป็นต้น

๗. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ โดยใช้เวลาการดำเนินงานตั้งแต่ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

๔.๒ เป้าหมายของงานวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายของงานวิจัย เรื่อง..การศึกษาความพึงพอใจ ของประชาชนต่อการเข้ามาพัฒนาคุณภาพชีวิต ของโครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ ภูมิศึกษา ; ชุมชนบ้านห้วยขวาก ตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน...ไว้ดังนี้

๔.๒.๑ เพื่อสนองงานตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระชนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่พระองค์ทรงต้องการให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรบ้านห้วยขวาก โดยการส่งเสริมให้มีการปลูกกาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน และเพื่อลดการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า ต้นน้ำ ให้คนอยู่คู่กับป่าได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

๔.๒.๓ เพื่อต้องการสื่อให้เห็นเป้าหมายของการพัฒนางานคุณภาพชีวิตของราษฎร ซึ่งเป็น การพัฒนาที่เกิดขึ้นจากโครงการตามแนวพระราชดำริ ในพื้นที่แห่งนี้

๔.๒.๓ เพื่อน้อมนำเอาศาสตร์พระราชฯ แนวทางตามโครงการพระราชดำริต่างๆ และ หลักการทรงงานมาปรับให้เหมาะสมตามสภาพภูมิสังคมนั้นๆ ถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาต่างๆ

๔.๒.๔ การทำงานตามแนวทางของโครงการพระราชดำริต่างๆ ถือเป็นหน่วยงานที่ต้องมีการ ประสานงาน และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน

## ๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

ผลสำเร็จของงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดผลสำเร็จของงานในเชิงปริมาณ ใน ลักษณะของตัวชี้วัดที่สามารถมองเห็นผล ได้อย่างชัดเจน ดังนี้

๕.๑ ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรของชุมชนบ้านห้วยขวากที่ได้มีการจดบันทึก และ รวบรวมข้อมูลไว้ในแต่ละปี ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงปริมาณของผลผลิตที่ได้มาในหนึ่งรอบการ ผลิต และสามารถนำมาใช้ในการเปรียบเทียบทั้งก่อน-หลัง รวมถึงการบ่งบอกในเรื่องคุณภาพของผลผลิตที่ ได้มาในแต่ละปีด้วย

๕.๒ การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละปีนั้น เป็นผลมาจากส่งเสริม สนับสนุน และงานด้านการพัฒนาในกระบวนการผลิตที่ดีขึ้น ทนสมัยมากขึ้น โดยเฉพาะการเพิ่มปริมาณ ผลผลิตต่อไร่

๕.๓ เกษตรกรบ้านห้วยขวากมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นผล มาจากการส่งเสริมด้านการตลาด และการส่งกาแฟเข้าประกวดตามงานต่างๆ จนได้รับรางวัลระดับประเทศ จนกลายเป็นแหล่งผลิตกาแฟที่มีคุณภาพของจังหวัดน่าน



ผลสำเร็จของงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดผลสำเร็จของงานในเชิงคุณภาพ ในลักษณะของตัวชี้วัดที่สามารถมองเห็นผล ได้อย่างชัดเจน ดังนี้

๕.๔ สิ่งที่ยังชี้ได้อย่างชัดเจนคือ พื้นที่แห่งนี้เป็นแหล่งผลิตต้นกล้าสตอเบอรี่ และผลผลิต กาแฟอะราบิก้าที่มีคุณภาพดี ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริม และพัฒนาองค์ความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่มีอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

## ๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

โครงการตามแนวพระราชดำริ เป็นหน่วยงานหนึ่งของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เพื่อสนองงานตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระชนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาให้ราษฎรได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความพอเพียงตามสภาพแห่งตน ลดการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าต้นน้ำ บนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับการดูแลรักษาอย่างยั่งยืนสืบไป

๖.๑ การดำรงตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้กับชนทุกชนชั้น ช่วยเตือนสติไม่ให้เกิดการประมาทในการใช้ชีวิตในด้านต่างๆ และสามารถนำพาครอบครัวรอดพ้นจากวิกฤตต่างๆ ได้

๖.๒ การพัฒนางานคุณภาพชีวิต และงานด้านต่างๆ ขององค์กรนั้น หากเราน้อมนำแนวทางตามโครงการพระราชดำริ และหลักการทรงงานมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตน ตัวอย่างเช่น เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา การมีส่วนร่วม ปลูกป่าในใจคน ภูมิสังคม ระเบิดจากข้างใน ทำตามลำดับขั้น และเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น แนวทางดังกล่าวนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนา ซึ่งผู้นำองค์กรจำเป็นต้องนำมาปรับใช้กับบริบทของตน

๖.๓ การพัฒนาโครงการตามแนวพระราชดำรินั้น มีการประสานงาน และการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ มากมาย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยมุ่งที่ผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นเป้าหมายหลักของการทำงาน

## ๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่บ้านห้วยขาว ของโครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ ในระยะเริ่มแรกนั้น มีความยุ่งยากในการปฏิบัติงานในหลายขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

๗.๑ ขั้นแรก คือการเดินทางที่ยากลำบาก เพราะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของชุมชนนั้นอยู่บนดอยสูง เส้นทางคมนาคมเข้าหมู่บ้านยังไม่ได้มีการพัฒนาที่ดี

๗.๒ การวางแผนงานเพื่อสำรวจ และเก็บข้อมูลพื้นฐานต่างๆ นั้น จะต้องมีการวางแผนให้เหมาะสมกับช่วงฤดูกาล เพราะในช่วงหน้าฝนถนนลื่นมากและอันตราย หากเดินทางโดยรถยนต์จำเป็นต้องใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อเท่านั้น

๗.๓ สภาพบริบทของชุมชนนั้น เนื่องจากเป็นชาวไทยภูเขา เผ่าลีละ จึงมีลักษณะทางภูมิสังคมพื้นฐานที่แตกต่างจากชาวเขาเผ่าอื่นๆ เช่น ความเชื่อในการนับถือผี การกำหนดวันกรรมโดยหมอผีประจำหมู่บ้าน และภาษาพูด เป็นต้น การคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อช่วยในการเตรียมความพร้อมสำหรับงานในขั้นตอนต่อไป

๗.๔ การเปลี่ยนแนวความคิด หรือความเชื่อแบบเดิมๆ ของชุมชนนั้น ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร และหากต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี นักพัฒนาจำเป็นต้องอาศัยแนวทางที่หลากหลาย จนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในที่สุด

## ๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

งานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรบ้านห้วยขวาก ตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการต่างๆ ดังนี้

๘.๑ เนื่องจากสถานที่ดำเนินงานครั้งนี้ เป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลและการเดินทางเข้าถึงพื้นที่ค่อนข้างลำบาก จำเป็นต้องมีการวางแผนการทำงาน และการเดินทางที่ต้องมียานพาหนะที่เหมาะสม

๘.๒ การดำเนินงานสำรวจ และเก็บข้อมูลในพื้นที่ในพื้นที่บ้านห้วยขวากนั้น ต้องมีการประสานงานกับผู้นำชุมชน และกลุ่มเกษตรกรไว้ล่วงหน้า เพราะด้วยสภาพแวดล้อม และลักษณะทางภูมิสังคมที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชนแห่งนี้

๘.๓ เกษตรกรของชุมชนบ้านห้วยขวากนี้ ยังควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ในกระบวนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การส่งเสริมทางการตลาด และการคมนาคมขนส่งสินค้าทางการเกษตร เพื่อเกษตรกรมีรายได้มากขึ้น

## ๙. ข้อเสนอแนะ

แนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค เพื่อการพัฒนางาน และปรับปรุงงาน การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้ามาพัฒนาคุณภาพชีวิต ของโครงการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ ภูมิศึกษา ; ชุมชนบ้านห้วยขวาก ตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน... ไว้ดังนี้

๙.๑ ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้แก่เจ้าหน้าที่และประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไป

๙.๒ ผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียงของชุมชนบ้านห้วยขวาก คือ กาแฟที่มีคุณภาพสูง และเป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งทำให้ชุมชนแห่งนี้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย แต่ทางชุมชนยังคงต้องการ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่มีคุณภาพมากขึ้น

๙.๓ เนื่องจากเส้นทางคมนาคมค่อนข้างลำบาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนการก่อสร้างถนนทางเข้าสู่ชุมชนบ้านห้วยขวาก เพื่อให้ชาวบ้านได้มีความสะดวกในการเดินทาง และสามารถขนส่งสินค้าทางเกษตรได้สะดวกสบายขึ้น

## ๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ในส่วนของการเผยแพร่ผลงาน ผู้วิจัยได้กำหนดช่องทางการเผยแพร่ผลงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร ตามแนวทางการพัฒนาของโครงการตามแนวพระราชดำริ ไว้ดังนี้

๑๐.๑ การศึกษาดูงาน การสาธิต และการบรรยายงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนางานต่อไป

๑๐.๒ ใช้เอกสารแผ่นพับเพื่อการเผยแพร่ผลงาน โดยการใช้รูปภาพประกอบ มีคำอธิบายสั้นเข้าใจง่าย หรืออาจทำเป็นแผ่นป้ายไว้นิต โดยมีภาพประกอบคำอธิบายสั้นๆ เข้าใจง่าย

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

- (๑) .....สัดส่วนของผลงาน.....%
- (๒) .....สัดส่วนของผลงาน.....%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้ขอประเมิน

(.....นายอดิสร สุวรรณศรี.....)

วันที่.....๑๐...../.....มกราคม...../.....๒๕๖๗.....

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

| รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน | ลายมือชื่อ |
|-----------------------------|------------|
| (๑)                         |            |
| (๒)                         |            |

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ..... **หัตถ์หัตถ์ ๐๕** .....

(นางสาวนันท์นภัส ภักธริษฎาไตรสิน)

(ตำแหน่ง) **หัวหน้ากลุ่มงานพฤกษศาสตร์ป่าไม้** .....

วันที่..... **16 ม.ค. 2567** .....

(ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(ลงชื่อ) ..... **นางกุลีน เกตานนท์** .....

(นางกุลีน เกตานนท์)

(ตำแหน่ง) **ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช** .....

วันที่..... **16** / **มกราคม** / **๒๕๖๗** .....

(ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ขึ้นไป)

หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวก็ให้คำรับรองหนึ่งระดับได้

๒. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A4



## แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน (ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

๑. เรื่อง ....การพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำที่เสื่อมสภาพทางภาคเหนือ โดยใช้กระบวนการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

### ๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ต้นน้ำทางภาคเหนือเมื่อในอดีตนั้น ได้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการทำไร่หมุนเวียน และการปลูกฝิ่นเพื่อการค้าทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงไปอย่างรวดเร็ว และยังมีอีกปัจจัยหนึ่งคือการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของประชากร ซึ่งเป็นแรงหนุนให้เกิดการบุกรุกทำลายป่า โดยมุ่งหวังเพื่อต้องการพื้นที่ทำกินให้เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน ในส่วนของการทำสัมปทานป่าไม้ ก็มีสวนช่วยผลักดันให้สภาพพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารได้เสื่อมสภาพลงอย่างรวดเร็ว และเมื่อในอดีตนั้นทางฝ่ายรัฐบาลได้มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นระบบแบบทุนนิยมเสรี โดยการใช้ทรัพยากรป่าไม้ที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ เป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญในเชิงพาณิชย์ ซึ่งสภาวะการเช่นนี้ ส่งผลให้เกิดภาวะแห้งแล้ง เนื่องจากพื้นที่ต้นน้ำลำธารถูกบุกรุกทำลาย ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เมื่อถึงฤดูฝนมีน้ำไหลหลากจนทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน และทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ซึ่งปัญหาเหล่านี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ได้ทรงห่วงใยในความเดือดร้อนของราษฎรจนกลายเป็นความทุกข์ร้อนของแผ่นดิน ซึ่งพระองค์ได้ทรงพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องด้วยการทดลองเพื่อแก้ไขปัญหาด้านป่าไม้ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศจนประสบผลสำเร็จ และได้ทรงมีแนวพระราชดำริเพื่อการฟื้นฟู และแก้ไขปัญหาด้านป่าไม้ โดยการพระราชทานแนวทางต่างๆ มอบให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการเพื่อขยายผลในโอกาสต่อไป

### ๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

หน่วยศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำแม่สะลา เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัด ศูนย์ศึกษาการพัฒนาการอนุรักษ์ต้นน้ำลุ่มน้ำยม สำนักอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำ มีภาระกิจหน้าที่ในการในการวางแผนเพื่อการบริหารจัดการด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำลำธารให้คงความอุดมสมบูรณ์สืบไป การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาระบบนิเวศให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืนตลอดไป

พื้นที่ต้นน้ำลำธารที่เสื่อมสภาพเมื่อในอดีตนั้น เกิดจากหลายสาเหตุ ดังนั้น แนวทางแก้ไขในเบื้องต้น ควรยึดตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เช่น การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก ปลูกป่าในใจคน ปลูกป่า ๓ อย่าง ได้ประโยชน์ ๔ อย่าง เป็นต้น และนอกจากนี้ยังมีแนวทางปฏิบัติเพื่อการฟื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมสภาพ ตามหลักการทรงงานของพระองค์ เช่น ระเบิดจากข้างใน เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา ทำงานตามลำดับขั้น การมีส่วนร่วม และแก้ปัญหาจากจุดที่เล็ก เป็นต้น ซึ่งการน้อมนำเอาแนวพระราชดำริ และหลักการทรงงานมาใช้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีสภาพปัญหาที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งได้มีหลายส่วนราชการที่ได้น้อมนำเอามาปรับใช้จนประสบผลสำเร็จมาแล้ว



#### ๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมสภาพได้รับการฟื้นฟูอย่างเหมาะสม เพื่อรักษาไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่อุดมสมบูรณ์ตลอดไป

๔.๒ เกิดการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการดูแลรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารอย่างยั่งยืน

๔.๓ เพื่อการปลูกสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาป่า

๔.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่างๆ ในการดูแลรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำ และรวมถึงการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากป่าระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และประชาชน

๔.๕ การบุกรุกพื้นที่ป่ามีจำนวนน้อยลง เพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความรู้ความเข้าใจ และเกิดความหวงแหนในพื้นที่ป่าต้นน้ำของตน

๔.๖ ปัญหาการเกิดไฟป่า และหมอกควันลดลง เพราะได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

๔.๗ พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือมีปริมาณน้ำไหลอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี

#### ๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ พื้นที่ป่าต้นน้ำไม่ได้ถูกบุกรุกทำลายและไม่ได้ลดลงจากเดิม ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากการใช้ภาพถ่ายทางอากาศเพื่อแสดงและเปรียบเทียบให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน

๕.๒ ปริมาณน้ำท่าที่วัดได้ในแต่ละปีมีความสม่ำเสมอและมีไหลตลอดทั้งปี โดยสามารถนำมาคำนวณปริมาณน้ำท่าได้

๕.๓ พื้นที่ป่าต้นน้ำสามารถผลิตน้ำได้มีคุณภาพ สะอาด และปราศจากสารเคมี

๕.๔ พื้นที่ป่าต้นน้ำมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น สามารถวัดได้จากการวางแผนศึกษา เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลในด้านต่างๆ

๕.๕ ประชาชนในพื้นที่ป่าต้นน้ำมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่าและเห็นความสำคัญของการมีอยู่ของพื้นที่ป่าต้นน้ำ

(ลงชื่อ) .....

(.....นายอดิศร สุวรรณศรี.....)

วันที่.....๑๐...../.....มกราคม...../.....๒๕๖๗.....

ผู้ขอประเมิน